

Pedagogisch beleid BSO 't Haaienhonk

1. Inleiding

2. Kernwaarden; **Samen op weg naar....**

3. Missie en visie

- Kijk op kinderopvang
- Vooruitstrevend; streven naar de beste opvang op alle fronten
- Onderscheidend

4. De 4 Pedagogisch basisdoelen

- Bieden van emotionele en fysieke veiligheid
- Ontwikkelen sociale competenties
- Ontwikkelen persoonlijke competenties
- Eigen maken van normen en waarden

5. De 9 thema's

1. Veiligheid en Welbevinden
2. Ontwikkelen, leren, autonomie en participatie
3. Persoonlijke competenties
4. Steunen, Stimuleren, Begeleiden en Communiceren
5. Samenwerken partners
6. Samenwerken in een groep
7. Groepen
8. Indeling en inrichting
9. Observeren en plannen

6. Jaarplan en doelstellingen

1. Inleiding

Een wereld waarin de kinderen spelen, leren en vrienden maken. Kinderopvang is daarmee meer dan opvang, maar een serieuze en deskundige partner van ouder(s) in de opvoeding.

Kinderen ontwikkelen zich tijdens de opvang op vele gebieden; emotioneel, sociaal, motorisch en zintuigelijk, cognitief, communicatief, creatief en beeldend. Een duidelijk Pedagogisch beleid biedt daarbij houvast en dient als leidraad voor het pedagogisch handelen van Pedagogisch Medewerkers. Dit beleid is voor de praktijk vertaald naar Pedagogisch Werkplannen per locatie of discipline.

‘Startblokken van basisontwikkeling’, de methode ‘Tripple P’ en het Pedagogisch kader 4-13 vormen de pijlers van dit Pedagogisch Beleid.

De Buitenschoolse opvang is toegankelijk voor kinderen van 4 tot 13 jaar. Per 10 aanwezige kinderen, wordt er 1 Pedagogisch Medewerker ingepland.

De Buitenschoolse opvang is gedurende de 40 schoolweken geopend van maandag tot en met vrijdag vanaf de tijd dat de scholen uit zijn. Per kind en per vestiging kan de aanvangstijd dus verschillen. De buitenschoolse opvang sluit op iedere vestiging om 18.30 uur. Gedurende de 12 vakantieweken vindt er vakantieopvang plaats en zijn we geopend van 7.30 tot 18.30 uur.

2. Samen op weg naar....

Kinderopvang 't Goudvisje staat open voor ieder kind, want ieder kind is uniek. Ontwikkelt zich op zijn eigen wijze, in eigen tempo en vaart daarmee op zijn eigen Kompas. We streven naar de beste ontplooiingskansen voor kinderen. Ons aanbod is gericht op de **Talenten** van ieder kind. Elk kind verdient de beste kansen om zich optimaal te ontwikkelen.

We erkennen daarbij ieder kind als individu met een eigen karakter en talent. Ieder kind kan zichzelf zijn en we streven daarmee naar **Natuurlijkheid** uitgaande van de puurheid en positiviteit van het kind. Binnen een omgeving die net zo positief en natuurlijk is. Het kind voelt zich daarbij veilig en geborgen en krijgt de ruimte om te kunnen **Bloeien**.

Doordat we ons doorlopend ontwikkelen, krijgt de opvang steeds nieuwe impulsen waardoor vanuit een natuurlijke basis steeds nieuwe bloei kansen worden verweven. Dit zien we terug in de inrichting en thema's op locatie, het VVE programma Startblokken en in de positieve omgang met kinderen.

Samen gaan we op weg naar een plek waar kinderen, ouder(s) en medewerkers zich thuis voelen. De betrokkenheid, deskundigheid en intrinsieke motivatie van onze medewerkers vormen de basis zodat zij van ieder kind zijn talent naar boven weten te halen zodat het op zijn eigen Kompas mag varen.

Met de vier kernwaarden; Talent, Natuur(lijkheid), Bloei en Betrokkenheid laten we zien wie we zijn en wat we willen.

3. Missie en Visie

Kinderen betrouwbare opvang bieden. In een inspirerende veilige en natuurlijke omgeving. Ruimte biedend aan de uniekheid en talenten van ieder kind, zodat het zich veilig voelt en het onder andere zijn persoonlijke en sociale competenties kan ontwikkelen. Ieder kind moet zichzelf kunnen zijn en vaart binnen onze organisatie op zijn eigen kompas en dus op zijn eigen tempo. Binnen die veilige, sfeervolle en inspirerende omgeving met veel aandacht voor natuurbeleving geven we ze de zorg en aandacht die ze verdienen.

We streven naar een hoog pedagogisch niveau, doen dit vanuit een positieve grondhouding en vanuit ontwikkelingsgericht werken. We laten de kinderen spelen, ontdekken, creëren en hun fantasie gebruiken waardoor ze leren, opbloeien en groeien. Hiermee scheppen we voor alle kinderen de voorwaarden om een stevig fundament te leggen voor een positief zelfbeeld.

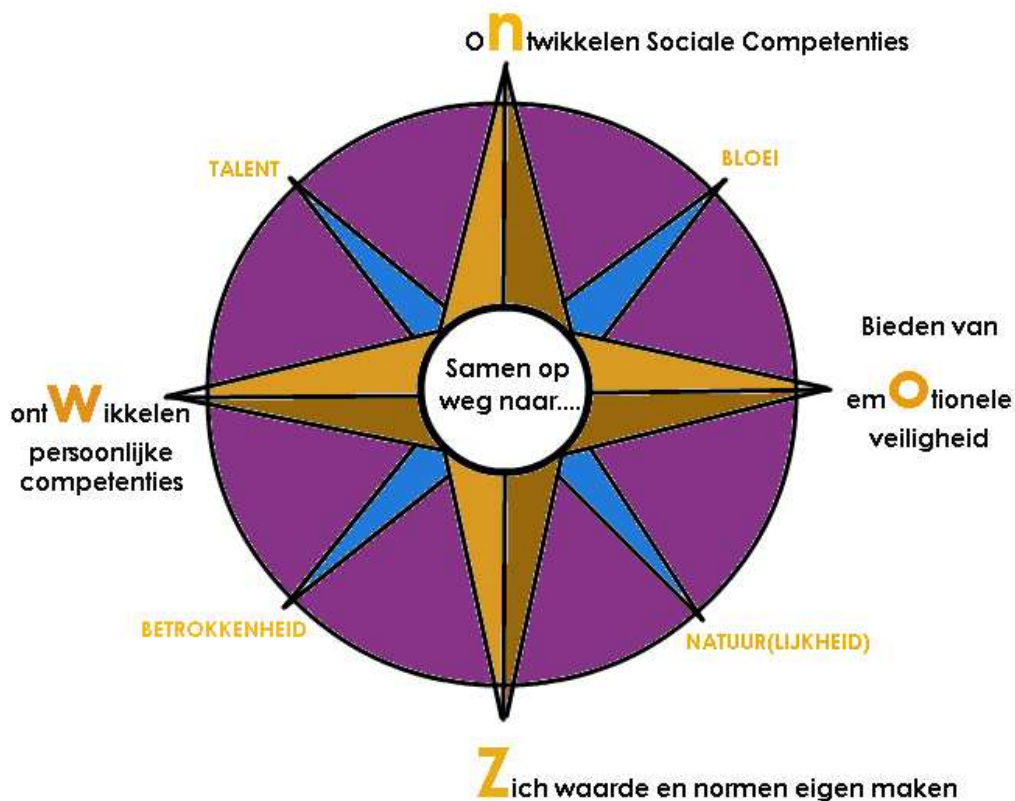
Natuurbeleving en ruimte, dat is waar wij voor kiezen. Contact tussen kinderen en natuur is namelijk erg belangrijk, het is onze missie de natuur zoveel mogelijk bij de kinderen te brengen in onze stadse omgeving. Met sfeervolle opvanglocaties waarbij natuur, sport, spel en veel ruimte centraal staan nemen wij de zorg voor kinderen graag op ons met het hoogst haalbare niveau van kwalitatieve opvang. We zijn hiermee een vooruitstrevende en toonaangevende organisatie.

4. Pedagogische basisdoelen

We streven naar de beste opvang op alle fronten. Opvang waar kinderen zich thuis- en veilig voelen, waar hun ontwikkeling gestimuleerd wordt, hun talenten ontdekt en waar ze kunnen opbloeien tot unieke personen. Dat zij leren functioneren binnen onze steeds veranderende samenleving. Pedagogisch Medewerkers hebben een grote invloed op de ontwikkelingsmogelijkheden van kinderen. Het handelen van de Pedagogisch Medewerkers is gebaseerd op vier pedagogisch basisdoelen.

- We bieden kinderen emotionele en fysieke veiligheid. Onze locaties zijn een veilige basis, een thuis waar kinderen kunnen ontspannen, ontdekken, ontwikkelen en zichzelf kunnen zijn.
- We bieden kinderen de mogelijkheid om hun persoonlijke competenties te ontwikkelen, zoals zelfstandigheid, zelfvertrouwen, flexibiliteit, creativiteit en andere talenten.
- We bieden kinderen gelegenheid sociale competenties te ontwikkelen, waarbij ze leren rekening met elkaar te houden, voor zichzelf leren opkomen, samenwerken, omgaan met natuur, conflicten voorkomen of oplossen, communiceren en sociale vaardigheden te ontwikkelen.
- We geven kinderen de kans zich de normen en waarden van de samenleving eigen te maken; Wat is wenselijk gedrag, wat zijn regels, waarom zijn er regels, wat kan wel en wat kan niet en wat zijn consequenties van mijn handelen.

Ieder kind vaart bij Kinderopvang 't Goudvisje op zijn eigen Kompas.

5. Thema's

De Pedagogische doelen gelden als algemene opvoedingsdoelen en zijn uitgewerkt in negen thema's.

5.1 Veiligheid en Welbevinden

Fysieke en emotionele veiligheid

Een kind dat zich veilig voelt, voelt zich goed en heeft de energie om te leren en te ontwikkelen. Pedagogisch medewerkers zijn verantwoordelijk voor het creëren van een veilige basis, een 'thuis' waar kinderen zich kunnen ontspannen en zichzelf kunnen zijn. De emotionele veiligheid voor kinderen wordt bepaald door 3 aspecten; vertrouwde relaties en groeps sfeer, sensitieve responsiviteit en structuur en voorspelbaarheid

*** Vertrouwde relaties en positieve groeps sfeer**

Kinderen zijn al vanaf jonge leeftijd in elkaar geïnteresseerd. Ze proberen contact met elkaar te maken. Vertrouwdheid ontstaat als kinderen elkaar vaker tegenkomen, elkaar leren kennen en samen spelen. De aanwezigheid van bekende leeftijdsgenootjes draagt bij aan het gevoel van veiligheid. Vriendschappen ontstaan wanneer kinderen het fijn vinden om met elkaar te spelen, ongeveer dezelfde activiteiten leuk vinden en qua ontwikkelingsniveau niet ver uit elkaar liggen.

Pedagogisch Medewerkers ondersteunen kinderen bij het contact met andere kinderen. Ze zorgen ervoor dat er geen ongelukken gebeuren en kinderen elkaar niet storen. Ze zorgen ervoor dat kinderen bovenal plezier beleven aan elkaar. Essentieel voor het gevoel van emotionele veiligheid is dat kinderen zich gekend en gezien voelen door de medewerkers. De Pedagogisch Medewerker kent een grote mate van betrokkenheid bij iedere activiteit met het kind, dit leidt tot een hoge kwaliteit van interactie.

Op elke groep staan gekwalificeerde Pedagogisch Medewerkers. De verhouding tussen het aantal Pedagogisch Medewerkers en het aantal feitelijk gelijktijdig aanwezige kinderen in de basisgroep bedraagt:

- 1 Pedagogisch Medewerker per 10 aanwezige kinderen.*

*Voor de buitenschoolse bovenbouw geldt de afwijking; 2 Pedagogisch Medewerkers en een Groepsassistent per 30 kinderen.

Bij kinderen van verschillende leeftijden in één groep wordt het rekenkundig gemiddelde berekend, waarbij naar boven wordt afgerond. Indien conform de 'leidsterkind-ratio' slechts één Pedagogisch Medewerker op de groep aanwezig is, dan is ondersteuning van deze Pedagogisch Medewerker door een andere volwassene in geval van calamiteiten geregeld. Er zijn op de locatie naast de Pedagogisch Medewerkers ook groepsassistenten, stagiaires en een leidinggevende aanwezig. Al deze personen kunnen in geval van een calamiteit ondersteuning bieden. Mochten deze personen onvoorzien afwezig zijn (ziekte), dan kunnen we altijd een beroep doen op de leerkrachten van de scholen waarin enkele van onze locaties gevestigd zijn. Gedurende de vakantieopvang staan we nooit alleen, indien er weinig kinderen zijn dan voegen er samen met een andere groep.

We werken met vaste Pedagogisch Medewerkers voor een (basis)groep. Er is altijd (incl. vakantieperiode) minimaal één vaste medewerker aanwezig op de groep.

Pedagogisch Medewerkers kunnen ondersteund worden door een Groepsassistent. Deze worden in de buitenschoolse opvang ingezet als extra ondersteuning bij uitvoerende taken. Dit is altijd onder toezicht van de Pedagogisch Medewerker. Groepsassistenten tellen daarbij niet mee in de leidster kind-ratio.

* **Sensitieve responsiviteit**

Pedagogisch Medewerkers spelen op een passende en helpende manier in op de behoefte van het kind. Het is een belangrijke basishouding van een Pedagogisch Medewerker dat zij signalen van kinderen herkent; 'sensitiviteit' en daarbij goed in weet te spelen op de behoeften van een kind; 'responsief gedrag'. Een Pedagogisch medewerker ziet de talenten van kinderen en weet hen van daaruit te stimuleren in hun ontwikkeling en kinderen te laten opbloeien.

* **Structuur en leefomgeving**

De omgeving voor kinderen moet hygiënisch zijn. We werken met een 'Hygiëne protocol'. Kinderen moeten ruimte ervaren om te kunnen ontdekken. Daarnaast is het belangrijk dat kinderen een bepaalde voorspelbaarheid kennen in hun leefomgeving. Dit geeft hen houvast en zorgt voor een gevoel van veiligheid. Belangrijke onderdelen daarvan zijn de vaste routines, duidelijke grenzen, rituelen en regels van een groep, die verder zijn uitgewerkt in het 'Pedagogisch werkplan' van iedere discipline of groep.

Veiligheid en zorg

Ons kindvolgsysteem (observatiemethode), bewaakt de emotionele, maar ook fysieke veiligheid van kinderen. Pedagogisch Medewerkers bieden zorg en veiligheid, die past bij de ontwikkelingsfase van een kind. Er wordt flexibel omgegaan met aanvaardbare risico's bij de ontdekkingstocht van een kind.

Zorgen voor transparantie

In 2012 heeft de commissie Gunning een advies uitgebracht om seksueel misbruik met kinderen binnen de kinderopvang te voorkomen. Het advies is verwerkt in het nieuwe convenant kwaliteit kinderopvang. Organisaties voor kinderopvang moeten vanaf 2013 aantonen dat ze preventieve maatregelen nemen om ongewenst gedrag met kinderen te voorkomen.

Ondanks al onze inspanningen realiseren we ons dat we nooit een 100% veiligheidsgarantie af kunnen geven. We vragen dan ook alle ouders om samen met ons hun ogen en oren open te houden en met ons een open communicatie aan te gaan over "niet plus gevoelens".

Wij hebben de volgende maatregelen genomen en besproken met de oudercommissie:

- Een open aanspreekcultuur is een van de onderdelen van ons pedagogisch beleid. In het beleid staat beschreven op welke manier we omgaan met de kinderen. Mocht een collega zich daar niet aan houden dan spreken we elkaar daar op aan.
- Collega's, groepsassistenten, stagiaires, medewerkers van school (indien de vestiging in een school gesitueerd is) en de leidinggevenden kunnen op alle momenten van de dag de groep binnen komen.
- Aan het einde van de dag lopen ook ouders voortdurend in en uit.
- Bij aanname van nieuwe medewerkers winnen we altijd een referentie in.

- Nieuwe medewerkers mogen pas gaan werken op het moment dat de VOG (Verklaring Omtrent Gedrag) in ons bezit is.
- We proberen te vermijden dat een medewerker lang alleen is met een kind. Uitstapjes worden zoveel mogelijk onder begeleiding gedaan van meerdere medewerkers als het hierbij gaat om een bezoek aan het bos of een andere situatie waarin weinig sociale controle aanwezig is.
- Bij calamiteiten kunnen de vestigingen een beroep doen op het hoofdkantoor of het management. Zij zijn maximaal binnen 15 minuten op de vestiging.
- In geval van een ongeval en een daaruit volgend bezoek naar de huisarts of eerste hulp kunnen zij ook extra bezetting laten komen na contact met management of roosterplanner.
- Wij werken minimaal met 2 medewerkers ongeacht het kind aantal als er geen andere aanwezigen in het pand aanwezig zijn. Bij aanwezigheid van leerkrachten, beheerders, conciërge, huishoudelijke hulp of management kan hiervan afgeweken worden.

5.2 Ontwikkelen, leren, autonomie en participatie

Elk kind heeft een aangeboren drang tot leren en ontdekken. Kinderen zijn nieuwsgierig, hebben een enorm doorzettingsvermogen. Vallen en weer opstaan, blijven proberen tot iets lukt. Leren doen ze met hun handen, hoofd en hart.

Er bestaan verschillen in het tempo, waarin kinderen zich ontwikkelen. Waar de één eerder kan lopen, is de ander vlot in praten. Wie intensief op één gebied leert, houdt minder energie over voor groei in andere dingen. Een kind kan niet alles tegelijk en heeft zijn voorkeuren en talenten. Om een optimaal ontwikkeling- en leer klimaat te scheppen, werkt Kinderopvang 't Goudvisje ontwikkelingsgericht. We kijken naar waar het kind in zijn ontwikkeling staat, waar het naar toe kan en wil. Niet de leeftijd maar het ontwikkelingsniveau en de interesses bepalen wat we aanbieden. Ieder kind kan daarmee varen op zijn eigen Kompas.

Voorwaarden om te ontwikkelen en te leren

Basiskenmerken

Dit cirkelschema laat zien op welke doelen we ons richten bij het werken met kinderen in de leeftijd van 4 t/m 8 jaar.

- Basiskenmerken* in het hart (blauw).
- Brede ontwikkeling in de midden cirkel (oranje)
- Specifieke kennis en vaardigheden in de buitenrand (oranje)

*Basiskenmerken zijn de voorwaarden voor kinderen (in alle leeftijden) om te ontwikkelen en te leren. Deze zijn terug te vinden in de binnenste cirkel;

- *Emotioneel vrij zijn* heeft te maken met de gemoedsrust, het welbevinden en de betrokkenheid van een kind .
- *Zelfvertrouwen*; gaat om de verwachtingen die een kind van zijn eigen kunnen heeft, om het beeld dat het van zichzelf heeft en of het zich geaccepteerd voelt door anderen.
- *Nieuwsgierig zijn*; Komt voort uit de behoefte om groot te worden.

Hoe leren kinderen

* **Leren door proberen en ontdekken**

Jonge kinderen zijn kleine onderzoekers. Kinderen doen ervaring op door te voelen, proeven, ruiken, horen en door te ervaren. Dit is al vanaf een baby het geval. Jonge kinderen onderzoeken ook de effecten van hun handelen op hun sociale omgeving, door te zien wat het teweeg brengt.

* **Spelend leren**

Spelen is de natuurlijke manier van kinderen om te leren en hun omgeving te verkennen. Door te spelen oefenen kinderen alle sociale, emotionele, cognitieve, en morele vaardigheden die ze nodig hebben. Spelvormen die veel voor komen bij jonge kinderen zijn;

- Bewegingsspel en manipulerend spel (het spel met allerlei voorwerpen en materialen die in de omgeving te vinden zijn)
- Eenvoudig en thematisch rollenspel
- Fantasiespel
- Speel-Leerspelletjes
- Exploratief en constructiespel

* **Kijken en imiteren**

Jonge kinderen kunnen helemaal opgaan in kijken. Ze kijken intens om te begrijpen wat er gebeurt. Daarnaast kijken ze vaak naar de Pedagogisch Medewerker om van haar gezicht af te lezen wat ze vindt. Dit is een belangrijke manier om van de Pedagogisch Medewerker te leren over de omgeving en over zichzelf.

Op andere momenten doen kinderen na wat ze eerder gezien hebben. Ze leren door te imiteren. Uit imiteren blijkt dat ze elkaars bedoelingen snappen. Daarnaast toont recent onderzoek aan dat het vermogen tot imiteren de basis vormt voor wederzijds begrip en empathie.

* **Leren door herhaling en rituelen**

Een goede combinatie tussen een voorspelbare omgeving en ruimte om op onderzoek te gaan zorgt ervoor dat kinderen de wereld kunnen ontdekken. Herhalingen maken voor kinderen de wereld begrijpelijk, voorspelbaar en veilig. Kinderen herhalen met kleine variaties tot zij iets beheersen of snappen.

* **Meehelpen en meedoen**

Kinderen willen graag meehelpen en zelf doen. Ze helpen de Pedagogisch Medewerker bij opruimen, eten klaar zetten etc. Ze zien het mogen helpen als teken van groot worden. Helpen vergroot het zelfvertrouwen van kinderen. Het verlangen naar 'zelf doen' lijkt aangeboren.

* **Woorden geven aan ervaringen**

Pedagogisch Medewerkers begeleiden de kinderen bij het ontdekken van hun omgeving met taal. Door met hen te praten leren ze hun binnen- en buitenwereld benoemen en begrijpen en leren ze taal. Een kind moet direct een verbinding kunnen maken tussen een woord en een concrete handeling, ervaring of gevoel.

* **Autonomie en Participatie**

Niet alleen een gevoel van veiligheid, maar ook het ervaren van autonomie is voor elk kind voorwaarde om te kunnen ontwikkelen. Kinderen hebben autonomie nodig om zichzelf te leren kennen; hun talenten en hun voorkeuren. Kinderen kunnen geleidelijk aan steeds zelfstandiger opereren en willen dit ook. Het geeft hen een gevoel van competentie als zij dingen zelfstandig leren beheersen. Pedagogisch Medewerkers moedigen hen hierbij aan, vanuit het waardierend perspectief. Daarnaast zoeken Pedagogisch Medewerkers continue naar een goede balans tussen beschermen en loslaten.

- Beschermen tegen gevaar en pijn
- Leren omgaan met risico's en moeilijke situaties
- Stimuleren en helpen om zelfstandig te opereren.

Dit betekent niet dat kinderen alles alleen moeten doen en beslissen. Integendeel, rekening houden met anderen is een even belangrijke competentie in het leven. Het samenzijn in een groep is een uitgelezen mogelijkheid om kinderen te laten oefenen;

- Samen denken;
- Samen beslissen;
- Compromissen sluiten;
- Samen verantwoordelijk zijn.

Dit is samen oefenen in participatie. Participatie helpt kinderen zelfstandig te worden, zonder de relatie met hun omgeving te verliezen.

Kinderparticipatie op de Buitenschoolse Opvang

Middels kinderparticipatie werken kinderen en Pedagogisch Medewerkers aan een fijne leefomgeving op de buitenschoolse opvang. Het gaat daarbij niet in de eerste plaats om 'de wensen van de kinderen centraal'. Het gaat veel meer om 'de kinderen zijn mede verantwoordelijk'. Samen nadenken en rekening houden met verschillen en posities, een mening formuleren en naar elkaars ideeën luisteren. Met Kinderparticipatie bieden we kinderen een geweldige kans om zich het democratische gedachtegoed eigen te maken en dat ook in andere situaties toe te passen.

Om Kinderparticipatie in goede banen te leiden is een Participatieve houding nodig van een Pedagogisch Medewerker, maar ook van de organisatie. De organisatie heeft een open houding voor de ideeën van kinderen en de bereidheid om die samen met hen vorm te geven

5.3 Persoonlijke competenties

Verschillen mogen er zijn! De ontwikkeling van kinderen verloopt heel verschillend, zowel qua tempo als inhoud. Sommige worden nooit echte wildebrassen, terwijl andere met veel moeite concentratie op kunnen brengen voor een tekening of puzzel. Pedagogisch Medewerkers hebben houvast aan kennis over de ontwikkeling van kinderen. Het zien van de persoonlijke talenten van kinderen, zorgt ervoor dat Pedagogisch Medewerkers de groei zorgvuldig kunnen begeleiden. We volgen, wachten af, maar stimuleren en interveniëren tegelijk.

We werken met thema's. Thema's zorgen voor een gemeenschappelijk kader.

Betekenisvolle, inhoudelijke en gezamenlijke activiteiten maken het mogelijk dat kinderen zich verder ontwikkelen binnen hun persoonlijke competenties.

Persoonlijke Competenties

*** Emotionele competenties**

Kinderen zijn trots op wat ze kunnen. Willen dat laten zien en delen; *"Kijk ik mag er zijn"*. Het gevoel om er te mogen zijn en op anderen te kunnen vertrouwen ontstaat bij kinderen in relatie met anderen.

- Kinderen hebben vertrouwen en waardering van Pedagogisch Medewerkers nodig.
- Kinderen worden zich bewust van zichzelf; identiteit, sekse leeftijd en persoonlijke kenmerken en gaan eigen prestaties vergelijken met die van anderen.
- Kinderen leren vertrouwen op eigen kracht en vermogen. Pedagogisch Medewerkers stimuleren de kinderen door na te vallen weer op te staan.
- Positieve levenshouding; met als voorbeeld de Pedagogisch Medewerkers die hen positief banaderen en laten zien plezier te hebben en te genieten.

*** Sociale competenties**

De wereld van kinderen wordt naarmate ze ouder worden steeds groter. Sociale competenties ontstaan net als emotionele veel in relatie met andere mensen. Pedagogisch Medewerkers stimuleren en begeleiden kinderen in de verschillende fases die zij binnen de buitenschoolse opvang doorlopen; *"Kijk, we doen het samen"*

- Kinderen vragen hulp en ontvangen dit van Pedagogisch Medewerkers.
- Kinderen leren hulp te vragen aan andere kinderen. Pedagogisch Medewerkers stimuleren dit.
- Gevoel van erbij willen horen. Kinderen worden erbij betrokken door Pedagogisch Medewerker.
- Kinderen leren zich verplaatsen in de gevoelens van anderen en wanneer ze ouder worden ruzies op te lossen en verschillen te overbruggen.
- Kinderen leren de zorg voor de natuur. Hoe om te gaan met planten en dieren.
- Kinderen leren naast empathie dat zelfcontrole een voorwaarde is voor het sluiten van vriendschappen.

* **Motorische en zintuigelijk competenties**

Kinderen hebben een aangeboren drang om dingen zelf te doen. Eerst binnen de veilige relatie met de Pedagogisch Medewerker, vervolgens door te vergelijken met anderen. Op latere leeftijd ontstaan vooral motorisch verschillen in verfijning van de vaardigheden. Interesses en talenten hebben hier een grote invloed op. *"Kijk ik kan het zelf, het lukt me"*.

- Kinderen worden competent in grof motorische vaardigheden als kruipen, rennen, springen, rollen glijden, klimmen en balspelen.
- Kinderen hebben plezier in bewegen en leren gevaren onderkennen.
- Kinderen leren middels constructiespel; bouwen en uitvinden.
- Plezier in zintuigelijke ervaringen als voelen, ruiken, horen, proeven en zien.

* **seksuele ontwikkeling**

Seksualiteit bij kinderen is heel anders dan seksualiteit bij volwassenen. Bij kinderen gaat het niet om seksuele opwinding en vrijen, maar het ontdekken van het eigen lichaam, vriendschap en elkaar liefhebben.

Kinderen krijgen de ruimte om hierin te ontdekken en zich te ontwikkelen. Pedagogisch Medewerkers zijn daarbij op de hoogte van de ontwikkelingsfases die een kind hierin doormaakt en begeleiden de fases, door open te communiceren, gedrag niet te verbieden, maar kinderen wel bewust te maken van de grenzen en normen die hierin bestaan.

- Tussen de 6 en 10 jaar worden kinderen zich steeds bewuster van de verschillen en verkennen de grenzen over hoe ver je kan gaan met praten over. Ze gaan zich schamen voor hun blote lichaam. Ze vinden het spannend om samen te spelen met het andere geslacht en worden voor het eerst verliefd. Kinderen fantaseren in deze fase over verliefdheid en verzinnen verhaaltjes over met wie ze bijvoorbeeld gaan trouwen. Voor Pedagogisch medewerkers is het in deze fase erg belangrijk om uitleg en informatie te geven over alle veranderingen die ze doormaken.
- Kinderen tussen de 10 en 13 jaar krijgen steeds meer belangstelling voor volwassen vormen van seksualiteit. Dit is vrij afhankelijk van de waarde en normen die kinderen vanuit thuis meekrijgen. Kinderen zoeken meer lichamelijk contact in spel, door te duwen en trekken aan elkaar. Ze leren hun eigen lichaam kennen. Jongens experimenteren meer terwijl meisjes samen praten over seksualiteit en verliefdheid. Voor Pedagogisch Medewerkers is het in deze fase belangrijk om door te gaan op informatie die ze al hebben. Het leren verwoorden van gevoelens, overdracht van feitelijke kennis over lichamelijke ontwikkeling en het accepteren en bewaken van grenzen in de omgang met elkaar.

* **Cognitieve Competenties**

Kinderen willen hun wereld snappen en doen naar mate ze ouder worden steeds meer kennis op over hun sociale wereld, hun gevoelswereld en de natuur; *"Kijk is voel, denk en ontdek"*

- Kinderen leren emoties te begrijpen en te benoemen.
- Uitbouw van hun woordenschat.
- Zoeken naar verbanden tussen gebeurtenissen; logisch denken
- Kinderen leren ordenen, meten, tellen verzamelen.
- Kinderen leren om consequenties in te zien
- Kinderen leren om met één ding bezig te zijn, naarmate ze ouder worden kunnen ze zich steeds beter focussen.
- Kinderen stellen 'hoe en waarom' vragen over zaken die ze interesseren.

* **Taal- denk en communicatieve competenties**

Kinderen hebben vaardigheden om zichzelf kenbaar te maken. Eerst doormiddel van geluid en vervolgens meer door taal; *"luister, ik kan het zelf zeggen"*

- Praten met woorden
- Non-verbale communicatie begrijpen en gebruiken.
- Begrijpen van de betekenis van geschreven taal.
- Van 4 tot ongeveer 6 jaar ontstaat de ontlukende geletterdheid; heeft betrekking op de vroege fase van schriftelijke taalverwerving, lopend vanaf de geboorte van het kind tot het moment dat zij de elementaire lees- en spelhandeling onder de knie hebben.

* **Morele ontwikkeling**

Kinderen willen er graag bij horen. Kinderen leren wat goed en kwaad is en hoe het is om verantwoordelijk te zijn; *"Kijk ik ben een lief, goed kind"*.

- Kinderen leren emoties op een acceptabele manier te uiten.
- Kinderen leren dat hun eigen handelen invloed kan hebben op hun omgeving. Pedagogisch Medewerkers maken kinderen hiervan op een positieve manier bewust.
- Vanaf ongeveer het zesde jaar gaan kinderen dingen doen die 'horen', omdat ze de regels kennen. Later gaan ze op zoek naar de achtergrond achter de regels door bijvoorbeeld de grenzen af te tasten.
- Vanaf ongeveer het negende jaar verandert de kijk op de wereld; de wijde wereld komt dichterbij. Ze kunnen gaan nadenken over levensvragen of krijgen vragen waar volwassene ook geen antwoord op hebben.

* **Expressieve en beelden competenties**

Ritmes en bewegen en zang geluid maken horen bij de natuur van de mens. Evenals de neiging om zich uit te drukken in materie; *"Kijk ik kan dansen, zingen en iets maken"*. Kinderen bouwen naarmate ze ouder worden steeds duidelijke voorkeuren op in de wijze van uiting.

- Dans en beweging
- Zingen en muziek maken
- Tekenen, verven, beeldende uitingen
- Bouwen en constructies
- Gevoel voor schoonheid.

Omgaan met diversiteit

Bij ons is iedereen welkom, wordt iedereen gerespecteerd, ongeacht ras, religie en sociale achtergrond. Kinderen in een groep verschillen van elkaar, doordat ze thuis andere ervaringen opdoen en verschillende dingen leren. Ook zien we er allemaal anders uit. Met deze verschillen gaan alle medewerkers binnen de organisatie respectvol om. Sterker nog; ze worden zelfs benut om van elkaar te leren. De keuze voor activiteiten, inrichting van ruimte, maar ook de wijze van omgang met elkaar biedt ruimte aan culturele verschillen.

*** Kinderen met beperkingen**

Kinderen met beperkingen worden zoveel mogelijk opgevangen in de groep. Het kan gaan om allerlei soorten van beperkingen. Kinderen met ziektes die extra zorg nodig hebben, kinderen met handicaps of kinderen met sociaal-emotionele problemen. Het is een recht van alle kinderen om zich te mogen ontplooien. We willen kinderen zo veel mogelijk samen laten deelnemen aan de gewone voorzieningen en het aanbod. Eventuele externe begeleiding kan op verzoek van ouders plaats vinden op de groep.

Omgaan met 'Opvallend gedrag' en belemmeringen in de ontwikkeling

'Lastige kinderen' bestaan niet; kinderen met 'Opvallend gedrag' bestaan wel.

In elke groep zitten kinderen met een achterstand op leeftijdsgenootjes of kinderen die onvoorspelbaar zijn in hun gedrag of reacties. 'Lastig' of opvallend gedrag kan verschillende oorzaken hebben, die om maatwerk in aanpak vragen. Pedagogisch Medewerkers zijn deskundig, ervaren en betrokken, zij signaleren stoornissen en/of belemmeringen in de ontwikkeling snel, net als zorgelijk gedrag. Ze geven het kind op de juiste momenten steun en aanmoediging en hebben altijd respect voor het anders-zijn. Wij werken met een Pedagogisch coach, deze coacht medewerkers in het signaleren van bijzonder gedrag en adviseert bij pedagogische vraagstukken. Mocht het nodig zijn, dan wordt er gewerkt met het protocol 'Opvallend gedrag'. Dit gebeurt altijd in samenwerking met ouders. Ondanks alle inspanning van ouders, Pedagogisch Medewerkers en Pedagogisch Coach kan het gebeuren dat een kind zich in de groep niet voldoende kan ontwikkelen en kan opbloeien. Samen met de ouders wordt gezocht naar een oplossing waarbij het kind deze kansen wel krijgt.

5.4 steunen, stimuleren, begeleiden en communiceren

Kinderen moeten weten dat ze welkom zijn. Dat ze kunnen rekenen op de Pedagogisch Medewerker en gewaardeerd worden als persoon. Al spelend ontdekken kinderen wat ze leuk vinden en waar hun talenten liggen. Spelen en leren zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden, van spelen leert een kind ontzettend veel. Betekenisvolle activiteiten met een spelkarakter vormen het hart van onze aanpak. Het gaat om activiteiten waaraan de kinderen kunnen en willen meedoen. Activiteiten waarin ze worden uitgedaagd om een stap verder te gaan. Dat wat kinderen ervaren, leren en ontwikkelen speelt zich af in samenspel met elkaar en de Pedagogisch Medewerkers. Pedagogisch Medewerkers helpen het kind 'in te leven' in de wereld. Zij bouwen met de kinderen hun gezamenlijke betekenisvolle wereld op. De activiteiten op de groep worden zo begrepen activiteiten. Ze hebben voor de kinderen persoonlijke waarde en voor de Pedagogisch Medewerker ontwikkelingswaarde.

De belangrijkste vaardigheid van Pedagogisch Medewerkers is het opbouwen van interacties met kinderen. In de interacties zorgen zij voor een balans tussen het aanboren van eigen betekenissen van kinderen, het vervolgens herkennen van eigen inbreng, dit volgen en daaraan nieuwe elementen toevoegen. De Pedagogisch Medewerker zorgt voor een mooie speelleeromgeving die veel mogelijkheden biedt tot divers spel, zij communiceren hierin met de kinderen en steunen, stimuleren en/of begeleiden de kinderen binnen deze omgeving.

Stimuleren en begeleiden

*** Voorwaarden scheppen**

Pedagogisch Medewerkers stimuleren het leren en ontwikkelen van kinderen. Pedagogisch Medewerkers zijn zich bewust van de voorwaarde die zij moeten scheppen. Zij zorgen ervoor dat:

- De inrichting en indeling van de ruimte binnen en buiten spontaan spel ontlokt.
- Zij zorgen voor een gevarieerd en samenhangend activiteiten aanbod. Zij richten daarbij de speel-leeromgeving rijk in, door te werken met de juiste attributen, spelideeën te ontwikkelen en mee te spelen.
- De groepsindeling en het dagritme zorgen voor een goede balans tussen samen en alleen, rust en uitdaging. Als de basisbehoeftes van kinderen zijn bevredigd staan zij open voor leren.
- Zij voortdurend observeren om sensitief op de kinderen te kunnen inspelen. Zij zien hiermee kansen om kinderen extra impuls te geven. Zij observeren ook gericht op bepaalde doelen en plannen van activiteiten.

*** Aansluiten bij het spontane leren en spelen**

Door observeren en betrokkenheid creëren Pedagogisch Medewerkers de mogelijkheid om in te spelen op het spontane spel van kinderen.

- Pedagogisch Medewerkers laten de kinderen de tijd en ruimte om spel te herhalen en het op hun eigen tempo te ontdekken.
- Pedagogisch medewerkers geven het initiatief aan de kinderen. Ze kijken wat ze doen en sluiten erbij aan.
- Pedagogisch Medewerkers zoeken de juiste balans in het praten over wat kinderen zien en kinderen zelf laten kijken.

- Pedagogisch Medewerkers stimuleren het imiteren van kinderen en zijn zich bewust van hun voorbeeldfunctie richting kinderen.
- Pedagogisch Medewerkers nodigen kinderen uit om te helpen en verantwoordelijkheden te nemen.
- Pedagogisch Medewerkers zijn en uiten betrokkenheid bij de activiteiten van kinderen.
- Pedagogisch Medewerkers zorgen dat kinderen hun verhaal kwijt kunnen.
- Pedagogisch Medewerkers verdiepen de inbreng van kinderen wanneer mogelijk.

* **Kansen grijpen en creëren**

Kinderen stimuleren elkaar maar missen de kennis van volwassenen om spel op een hoger niveau te brengen. Pedagogisch Medewerkers hebben oog voor kansen op alle terreinen; motorisch en zintuigelijk, natuur en fysieke omgeving, zang en dans en beeldende expressie.

Door het aanbieden van een gevarieerd en samenhangend activiteiten aanbod creëren ze kansen. Pedagogisch medewerkers spelen in op het dagprogramma door alle dagse o.a. verzorgende activiteiten.

Het is een uitdaging voor Pedagogisch Medewerkers om kansen te grijpen en te creëren die aansluiten bij het spontane spel van kinderen. De balans van de bandering van zowel individuele kinderen als de hele groep, de balans tussen beschermen en vrijlaten, tussen ingrijpen en zelf laten doen, tussen toezicht houden en privacy geven en tussen vrij spel en geleide activiteiten erg belangrijk.

Communicatie

Door goede communicatie ontstaat er een positieve sfeer. Er ontstaan vertrouwde relaties tussen kinderen en Pedagogisch Medewerkers en kinderen voelen zich gewaardeerd.

In de communicatie tussen kinderen en Pedagogische medewerkers zijn de volgende aspecten essentieel

* **Sensitieve Responsiviteit**

Pedagogisch Medewerkers zijn gevoelig voor wat een kind bezig houdt. Ze pikken signalen van een kind op en reageren hierop adequaat. Ze laten merken, dat ze het kind gezien/ gehoord hebben, het kind waarderen, rekening houden met het kind en helpen als het nodig is. Sensitieve responsiviteit is belangrijk voor de kwaliteit van elke relatie.

* **Respect voor de autonomie van kinderen**

Oudere kinderen hebben meer- en andere ruimte nodig dan jongere kinderen, soms willen ze zich even terug trekken, andere momenten vinden ze het leuk om met vriendjes op te trekken. Ze willen vaardigheden en talenten ontwikkelen, zelf kiezen waar ze mee bezig zijn.

Het kan voorkomen dat het dagprogramma of de dagelijkse routines aangepast moeten worden, zodat ze beter aansluiten bij de behoeften, voorkeuren en het talent van individuele kinderen.

Pedagogisch Medewerkers observeren en wachten af hoe kinderen zelf problemen oplossen in plaats van direct in te grijpen. Zij richten zich op de zelfstandigheid van kinderen, zoals bij het smeren van een boterham of het aantrekken van schoenen. Pedagogisch Medewerkers bieden kinderen keuzes aan, die passen bij hun ontwikkelingsniveau.

* **Praten, uitleggen en luisteren**

Jonge kinderen gebruiken weinig of eenvoudige taal, maar beschikken wel over een scala aan non-verbale middelen. Ze communiceren met gebaren, gezichtsuitdrukking en geluid. Ze doen iets voor en nodigen uit om te imiteren. Het is allemaal communicatie. Vanaf de babytijd is het zowel voor de taal-spraakontwikkeling als voor het gevoel van welbevinden en waardering van belang dat Pedagogisch Medewerkers benoemen wat ze zien. Taal ondersteunt wat het kind ziet en zo leert het de wereld begrijpen.

Als kinderen ouder worden krijgt communicatie een ander niveau. Langzamerhand worden kinderen volwaardige gesprekspartners die graag willen discussiëren. Op alle leeftijden hebben kinderen recht op een uitleg waarom iets wel of niet kan of mag. Ze leren ervan.

Kinderen kunnen goed aangeven wat ze willen, met of zonder woorden. Pedagogisch Medewerkers proberen de gevoelens of behoeften van het kind te verwoorden, om erachter te komen wat het bedoelt of wat er aan de hand is. Er wordt actief geluisterd. Zo ontstaan begrip en vertrouwen. Soms is het alleen nodig om te luisteren zonder woorden; passief luisteren. Daarbij laat de Pedagogisch Medewerker voelen dat zij het kind begrijpt en accepteert zoals het is.

* **Grenzen stellen en reguleren**

Wat mag wel en wat niet? Pedagogisch Medewerkers sturen het gedrag van kinderen door 'ik boodschappen' te geven, alternatieven aan te bieden, rituelen te gebruiken, te vertellen wat er wel en niet mag en waarom, af te leiden en te troosten. Het kind neemt stukjes van het voorbeeldgedrag over. Pedagogisch Medewerkers maken kinderen bewust van de risico's die er zijn. Voor hun veiligheid en die van hun omgeving.

Pedagogisch Medewerkers geven in de regel aan wat wel mag en gebruiken weinig 'neeregels'. Deze worden enkel gebruikt bij gevaar, elkaar pijn doen en wanneer dingen kapot gemaakt worden. Daarnaast worden overige waarden positief gebruikt zoals: om de beurt, elkaar helpen, weer vrienden maken. Boodschappen in een eenvoudige taal, het liefst telkens hetzelfde geformuleerd.

Oudere kinderen weten al beter wat wel en niet mag. Het geweten en besef van goed en kwaad heeft zich gevormd. Onder druk van de groep kunnen ze wel kattenkwaad uithalen, ondanks dat ze weten dat het tegen de regels is. Ze willen graag bij de groep horen. Pedagogisch Medewerkers stellen daarom samen met de kinderen een beperkt aantal regels op, die haalbaar zijn om na te leven en waar iedereen achter staat.

* **Ondersteunen van positieve relaties tussen kinderen**

Een belangrijke reden, waarom kinderen het fijn vinden om naar de opvang te gaan zijn vriendjes en vriendinnetjes. Kinderen zijn gevoelig voor een goede sfeer, waarin ze gezien worden. Daarbij hoort positieve aandacht voor elk individu. Verjaardagen worden samen gevierd, er is aandacht voor het kind wat een diploma gehaald heeft, maar ook voor het kind dat verdrietig is omdat zijn ouders gaan scheiden. Er is aandacht voor elkaar. Pedagogisch Medewerkers stimuleren verbondenheid in de groep en een wij-gevoel door rituelen en positieve aandacht voor alle kinderen. Vriendschappen en het plezier in samen spelen wordt gestimuleerd.

5.5 Samenwerken met partners

Goede zorg is gedeelde zorg. Wij werken nauw samen met ouders, basisonderwijs, ketenpartners en partners in het veld van vrije tijd en voorzieningen voor kinderen. Ieder levert vanuit liefde, betrokkenheid en deskundigheid een bijdrage aan opvoeding en begeleiding naar zelfstandigheid. Door hechte samenwerking sluiten afspraken over opvoeding, educatie, vrije tijd en (als het nodig mocht zijn) extra zorg, goed op elkaar aan.

Ouders

Ouders zijn verantwoordelijk voor de opvoeding van hun kind. De betrokkenheid van ouders komt voort uit de betrokkenheid bij hun eigen kind. Naarmate een kind langer gebruik maakt van de opvang raken ouders meer betrokken bij het geheel. Goed contact en regelmatig overleg tussen ouders en Pedagogisch Medewerkers vormen de basis van goede opvang. Hierdoor kunnen ouder(s) en Pedagogisch Medewerkers de verschillende leefwerelden voor het kind 'verbinden'.

Het voornaamste doel van samenwerking tussen ouders en Pedagogisch Medewerkers is wederzijds begrip en vertrouwen in elkaar. Binnen die sfeer voelt een kind zich geborgen. Ouders vertrouwen het aller dierbaarste, hun kind, toe aan de opvang. Ouders hebben gemengde gevoelens wanneer ze hun kind voor het eerst naar de opvang brengen. Aan de ene kant is het een voorwaarde om te kunnen werken. Aan de andere kant vragen ouders zich af of het wel goed is dat ze hun kind door andere laten verzorgen. De Pedagogisch Medewerkers hebben begrip en aandacht voor deze gevoelens van ouders.

* **Wenperiode**

De eerste keer naar de opvang gaan kan voor ouders en kinderen een spannende gebeurtenis zijn. Gevoelens die spelen bij ouders kunnen de start van het kind op het opvang beïnvloeden. We werken daarom met een wenperiode, zodat rustig de tijd wordt genomen om kinderen en ouder(s) kennis te laten maken met de opvang en een vertrouwensrelatie op te bouwen tussen Pedagogisch Medewerkers en het kind. Voordat het kind (o t/m 4 jaar) werkelijk alleen naar de opvang komt wordt er minimaal één afspraak gemaakt waar de ouder(s) samen met zijn kind een bepaalde tijd aanwezig is op de groep.

Ouders kennen hun kind en zijn ontwikkeling al vanaf de geboorte. Zij kunnen aan de Pedagogisch Medewerkers vertellen wat de voeding- en slaapgewoonten en persoonlijke rituelen zijn. Pedagogisch Medewerkers willen ook graag weten waarvoor het kind zich thuis interesseert en waarmee het zich thuis graag bezighoudt. Juist in de wenperiode helpt deze informatie van ouders de Pedagogisch Medewerker het nieuwe kind in de groep te begrijpen en te ondersteunen.

De wenperiode wordt met ouders geëvalueerd tijdens overdrachtsmomenten. De periode van wennen ligt voor ieder kind anders en Pedagogisch Medewerkers spelen hierop in, net zolang tot het voor het kind vertrouwd voelt en het zichzelf kan en durft te zijn.

* **Advies, informeren en afspraken**

Het contact met ouders en Pedagogisch Medewerkers is tweerichtingsverkeer. Pedagogisch Medewerkers vragen om advies aan ouders over bepaald gedrag van kinderen op de groep, maar ook andersom. Er wordt gezamenlijk gezocht naar oplossingen. Pedagogisch Medewerkers vergemakkelijken de gesprekken (overdrachten) met ouders met foto's, whiteboard, videomateriaal en logboeken. Pedagogisch Medewerkers zorgen ervoor dat ouders zicht krijgen op de wijze van werken binnen de opvang en de bijdrage die geleverd wordt aan de ontwikkeling van hun kind.

Naast de algemeen geldende afspraken over breng en haal tijden, hoe om te gaan met zieke kinderen, maken Pedagogisch Medewerkers ook afspraken gericht op het individuele kind met ouder(s). Pedagogisch Medewerkers, kinderen en ouders hebben dagelijks te maken met de uitwerking van die afspraken, waardoor een voortdurende afstemming plaats vindt, over zaken als voeding, zindelijkheid, eet- en slaapritmes en de verdere omgang met het kind.

* **Contactmomenten**

Pedagogisch Medewerkers hebben contact met ouders over hun kind. Dit kan zijn;

- Dagelijks bij het ophalen.
- Telefonisch wanneer kinderen zelfstandig naar de BSO komen en naar huis gaan.
- Tijdens de jaarlijkse oudergesprekken.
- Tussentijds kan zowel door ouders als Pedagogisch medewerkers buiten het een haal en breng moment een gesprek aangevraagd worden.
- Middels het uitwisselen van informatie via Ouderportaal.
- Via nieuwsbrieven.

* **Ouders en contact met de groep**

Er zijn verschillende vormen van contact op groepsniveau;

- Tijdens het ophalen zien ouders informatie over activiteiten.
- Feesten en uitstapjes; samen iets beleven is niet alleen leuk en leerzaam, maar versterkt ook het gevoel van gezamenlijkheid en betrokkenheid.
- Ouderbijeenkomsten; hier vindt uitwisseling plaats over informatie van werkwijze of er komt een gastspreker.
- Ouder(s) als gast op de groep. Ouders delen hun talent met de kinderen, bijvoorbeeld wanneer een ouder in uniform komt en vertelt over zijn werk bij de politie.

* **Ouderbetrokkenheid**

Ouders kunnen binnen een thema meedraaien, expert zijn of bijvoorbeeld hand- en spandiensten verzorgen. Pedagogisch Medewerkers zorgen ervoor dat ouders op de hoogte zijn van de thema's die spelen. Daarbij betrekken zij ouders actief bij hetgeen er speelt op de groep. Ouders kunnen daardoor thuis beter inspelen op de actuele onderwerpen die gelden op de groep, dit kan met bijvoorbeeld voorwerpen, boeken, activiteiten, etc.

Basisonderwijs

Wij werken nauw samen met basisscholen. Op het gebied van huisvesting, maar ook om te zorgen voor een goede doorgaande (leer)lijn. Optimale aansluiting tussen dagopvang, buitenschoolse opvang en basisschool is in ieders belang. We zorgen zowel voor de overdracht van de laatste observaties, als voor een warme persoonlijke overdracht waarbij wij belangrijke zaken toelichten en wij eventuele vriendschappen onder de aandacht brengen zodat daar bij de klassenindeling wellicht rekening mee gehouden kan worden.

Partners in vrije tijd

Spelen staat centraal. Vrij spelen en georganiseerde activiteiten vormen de basis van ons aanbod. In de buitenschoolse opvang kiezen de kinderen zelf tussen vrij spelen, meedoen aan georganiseerde activiteiten of op hun eigen manier een beetje bij komen van de dag. We werken samen met organisaties die zich specialiseren in sport en spel, cultuur, dans en kunst.

Partners in zorg

Kinderopvang is dienstverlening, geen hulpverlening, maar wel hebben we een signalerende functie. Het kan zijn dat een kind extra zorg nodig heeft. Dan treedt het protocol 'Opvallend Gedrag' in werking. Dit bestaat uit een stappenplan waarin we met ouder(s) en professionals in zorgverlening samenwerken.

Beleid gebruik extra dagdelen en ruilen

Wij bieden ouders de gelegenheid om extra dagdelen aan te vragen of dagdelen te ruilen. Dit kan eenvoudig via het ouderportaal. Wij kiezen hier bewust voor zodat dit niet ten koste gaat van kind- en ouderijd. De aanvragen worden centraal verwerkt. Ouders krijgen binnen twee werkdagen bericht over de aanvraag. Onderstaand de voorwaarden die hier betrekking op hebben. De wijze van aanvragen wordt aan ouders via de instructie ouderportaal uitgelegd.

Voorwaarden aanvraag extra dag

- Extra dagen kunnen verrekend worden met het tegoed. Wanneer er geen tegoed is of ouders dit niet willen, wordt de extra dag gefactureerd.
- Een extra dag(deel) dient maximaal 60 dagen en minimaal 2 werkdagen voor de gewenste extra dag te worden aangevraagd.
- De aanvragen worden (i.v.m. wijzigingen in de planning) vanaf 30 dagen voor de aangevraagde dag in behandeling genomen.
- Er kunnen alleen dagdelen aangevraagd worden en geen losse uren of flexibele begin- en eindtijden.
- Wanneer er geen plek is op de eigen groep van het kind, kan degene die de aanvragen verwerkt een alternatieve groep voorstellen. De ouder heeft 24 uur de tijd om hierop te reageren. De dag wordt enkel geboekt na goedkeuring van ouders en komt na uw 24 uur bedenktijd te vervallen.

- Goedgekeurde aanvragen kunnen niet worden geannuleerd.

Voorwaarden aanvragen ruil dag

- Dagen van gelijke of kortere lengte kunnen geruild worden. We hanteren een maximale afwijking van 30 minuten in het voordeel van de ouder zonder dat dit extra kosten met zich mee brengt.
- Een ruildag(deel) dient maximaal 60 dagen en minimaal 2 werkdagen voor de gewenste extra dag te worden aangevraagd.
- De te ruilen dagen of dagdelen mogen maximaal 30 dagen uit elkaar liggen. U kunt een dag inplannen maximaal 30 dagen vóór of 30 dagen na de afwezige dag.
- De aanvragen worden (i.v.m. wijzigingen in de planning) vanaf 30 dagen voor de aangevraagde dag in behandeling genomen.
- Er kunnen alleen dagdelen aangevraagd worden en geen losse uren of flexibele begin- en eindtijden.
- Wanneer er geen plek is op de eigen groep van het kind, kan degene die de aanvragen verwerkt een alternatieve groep voorstellen. De ouder heeft 24 uur de tijd om hierop te reageren. De dag wordt enkel geboekt na goedkeuring van de ouder en komt na uw 24 uur bedenktijd te vervallen.
- Goedgekeurde aanvragen kunnen niet worden geannuleerd.

5.6 Samenwerken in een groep

Opvoeden is teamwork. Pedagogisch Medewerkers zijn als team (onder leiding van hun leidinggevende) verantwoordelijk voor de locatie en samen met hun directe collega's voor hun groep. Soms lijkt alles vanzelf te gaan, maar die vanzelfsprekendheid komt door vertrouwde regels, afspraken en gewoontes.

Elkaar steunen

Kinderen zorgen elke dag voor verrassende en ontroerende momenten. Pedagogisch Medewerkers halen bevrediging uit hun werk door ervaringen, reacties en het enthousiasme van kinderen. Maar kinderen stellen ook hoge eisen aan Pedagogisch Medewerkers die hen verzorgen en begeleiden. Het is fysiek zwaar werk en vaak een herhaling van uitleg. In de groep kunnen Pedagogisch Medewerkers elkaar steunen. Door nieuwe dingen die je bij een kind ziet te delen met een collega, intensiveer je deze positieve ervaring. Het delen van een teleurstelling of vermoeidheid met een collega verlicht en lucht op. Goede samenwerking tussen Pedagogisch Medewerkers geeft positieve energie en is de basis van hartelijkheid en gezelligheid in een groep.

Afspraken maken

Bij een soepele samenwerking voelen de Pedagogisch Medewerkers elkaar aan. Ze weten wie wat zal doen en waar ze op kunnen rekenen. Dit is niet vanzelfsprekend en wordt vaak pas gemerkt, wanneer er een nieuwe collega, invalkracht of stagiaire op de groep komt.

Pedagogisch Medewerkers maken daarom hun afspraken, regels en gewoontes expliciet. Dit zijn onder andere afspraken over;

- Gebruik van de ruimte
- Dagritme en verdeling van kinderen in groepjes
- Activiteiten aanbod
- Regels en rituelen voor kinderen
- Aanpak individuele kinderen
- Taakverdeling tussen Pedagogisch Medewerkers onderling
- Pauzes, vrije dagen, incidenteel invallen of gesprekken met ouders

Dagelijks overleg

Pedagogisch Medewerkers hebben dagelijks overleg aan het begin van de dag. Ze bespreken kort hoe en wat; welke kinderen zijn er, wat is voorbereid en klopt dat nog, zijn er extra taken die gedaan moeten worden en wie doet wat.

Iedere groep heeft zijn eigen sfeer, maar mag geen eiland zijn binnen de organisatie. Alle Pedagogisch Medewerkers dragen bij aan de kwaliteit van de locatie.

Elkaar aanvullen en inspireren

Alle Pedagogisch Medewerkers beschikken over de competenties om kinderen te (verzorgen), begeleiden en stimuleren en bij te dragen aan de opvoeding. Daarnaast heeft iedere Pedagogisch Medewerker persoonlijke talenten. Deze persoonlijke verschillen tussen Pedagogisch Medewerkers op de groep of binnen de gehele organisatie zijn een bron van inspiratie. Het voorkomt tunnelvisie en dankzij persoonlijke talenten kan het werk steeds nieuwe impulsen krijgen. Leidinggevenden ondersteunen en inspireren het teamwork tussen Pedagogisch Medewerkers en houden hen 'op scherp'.

Elkaar Feedback geven

Samenwerken bestaat uit een aantal communicatieve vaardigheden, zoals duidelijk communiceren, actief luisteren en feedback geven en krijgen. Elkaar feedback geven betekent elkaar voeden en stimuleren om verder te groeien. Soms houdt dit een vraag in tot het ondernemen van nieuwe acties en het uitbreiden van handelingen en aanpassen van gedrag.

Feedback geven verkleint de blinde vlek van de ontvanger. Pedagogisch Medewerkers geven elkaar daardoor informatie waarover zij zelf nog niet beschikte. Daarbij is de manier van feedback geven wel van cruciaal belang, anders is de kans reëel dat de ander de goed bedoelde feedback opneemt als kritiek.

Feedback wordt gegeven om de ander te laten groeien en de samenwerking te verbeteren. We leggen het accent op positieve feedback. Daarnaast is feedback een manier om jezelf en de andere beter te leren kennen en elkaar echt te ontmoeten.

5.7 Groepen

Dagritme en groepssamenstelling zijn belangrijke pedagogische middelen om het gedrag van kinderen te beïnvloeden. Ze scheppen de voorwaarden voor een evenwichtig programma waarin tegemoet wordt gekomen aan diverse behoeften van de kinderen. Daarom bieden onze dagprogramma's ruimte voor individuele verschillen en geven deze houvast aan kinderen en Pedagogisch Medewerkers. In de buitenschoolse opvang is structuur wel aanwezig, maar kinderen hebben hier vooral de ruimte en vrijheid om zelf te kiezen.

Dagritme

Op de buitenschoolse opvang houden Pedagogisch Medewerkers een dagritme aan met vaste elementen waarbinnen voldoende ruimte is voor individuele keuzes van kinderen. Het dagprogramma moet op de verschillende schooltijden aansluiten en er moet in ieder geval aandacht zijn voor verschillende elementen zoals, rustige momenten, actieve momenten, groepsmomenten maar ook momenten voor jezelf en/of je vrienden.

Vakantieopvang binnen de buitenschoolse opvang is een apart terrein. Planning en voorbereiding hiervan starten al ver van te voren. Kinderen hebben hierin een belangrijke stem en er wordt samen een draaiboek gemaakt waarin activiteiten en uitstapjes staan.

De dagritmes op de groep voldoen in ieder geval aan:

- Duidelijkheid en overzichtelijk voor kinderen, ouder(s) en Pedagogisch Medewerkers
- Tijdens overgangen van activiteiten wordt gezorgd dat de kinderen iets te doen hebben en niet lang moeten zitten wachten
- Er is ruimte voor flexibele aanpassing, om rekening te kunnen houden met individuele kinderen en toevallige omstandigheden
- Elke middag spelen de kinderen een deel van de tijd buiten

Groepssamenstelling

* Continuïteit in de relaties

De relatie tussen Pedagogisch Medewerkers en de kinderen wordt sterk bepaald door de continuïteit. We werken daarom met stabiele vaste groepen, met vaste medewerkers per groep. Er is minimaal één vertrouwde medewerker aanwezig.

Continuïteit van de kinderen in de groep is ook belangrijk. Vertrouwde relaties tussen kinderen kosten tijd om op te bouwen. De samenstelling van de groep wisselt niet voortdurend. Kinderen komen dagelijks zoveel mogelijk dezelfde kinderen tegen. Hierdoor krijgen vriendschappen tussen kinderen een kans.

Bij de overgang naar een volgende groep wordt waar mogelijk rekening gehouden met vriendjes van de oude groep. Daarnaast worden kinderen begeleid in het proces om te wennen op een nieuwe groep. Pedagogisch Medewerkers maken hier onderling afspraken over en zorgen dat ouders hierover worden geïnformeerd.

* **Basisgroepen**

Binnen de BSO werken wij met basisgroepen. De kinderen die op gelijke wijze en tijd van school naar BSO komen vormen een basisgroep. Aan een basisgroep zijn vaste Pedagogisch Medewerkers gekoppeld.

De Pedagogisch Medewerker is verantwoordelijk voor de aan- en afwezigheidsregistratie van de basisgroep die aan haar/hem is toegewezen. Wanneer alle kinderen aanwezig zijn en de daadwerkelijke opvang op de BSO gaat beginnen, vallen de kinderen weer onder de verantwoordelijkheid van alle Pedagogisch Medewerkers op de groep. De behoeften van de kinderen vormt naast het vooraf opgestelde programma de basis voor de invulling van de middag. Daarbij worden de verschillende taken onderverdeeld onder de medewerkers. Op die manier hebben de kinderen geen beperking dat zij alleen deel kunnen nemen aan activiteiten van enkel hun basisgroep, maar kunnen zij gebruik maken van de vrijheid om elders bij aan te sluiten. De medewerkers zorgen dagelijks voor diverse leeftijdsgebonden activiteiten waar kinderen uit kunnen kiezen. Aan georganiseerde activiteiten nemen nooit meer dan 20 kinderen deel. Indien dit bij uitzondering wel gebeurt, dan wordt de groep kinderen onderling "verdeeld" over de begeleidende medewerkers zodat ieder kind zich gezien en gehoord voelt.

Iedere medewerker mag en kan de overdracht met de ouders doen; iedere ouder heeft immers een gezonde voorkeur voor één of meerdere Pedagogisch Medewerkers.

Relatiestijlen en rollen

Al vanaf de peutertijd hebben kinderen een eigen vriendschaps-en relatiestijl, die nog duidelijker wordt in de basisschoolleeftijd. Sommige kinderen zijn druk, impulsief of agressief en kunnen daarom gemeden worden.

Elke groep heeft deelnemers met verschillende rollen in het groepsproces.

- Allereerst is er een kleine groep kinderen met gezag. Deze kinderen zijn vaak populair. Hebben een aantrekkingskracht door hun uiterlijk, hun ideeën en hun enthousiasme. Kinderen kunnen ook gezag hebben omdat de rest van de groep bang voor ze is.
- Er is een grote middengroep die prettig meedoet en niet zo opvalt. Juist deze midden groep vormt het cement van de hele groep.
- In iedere groep zijn er ook één of meerdere kinderen die niet zo populair zijn, dit zijn vaak teruggetrokken stille kinderen, sociaal of motorisch onhandig of hebben een afwijkend uiterlijk.

Dit rolpatroon verandert niet snel en wordt versterkt wanneer een groep groter wordt. De contrasten worden groter.

Groepssfeer

* **Positieve en negatieve groepen**

Groepen kunnen verschillen in samenhang en sfeer, Er zijn positieve-, neutrale- en negatieve groepen. Het functioneren van de groep wordt gekenmerkt door de onderlinge verbondenheid en de groepssfeer. Kinderen en Pedagogisch Medewerkers voelen zich prettiger in positieve groepen, maar niet iedere groep wordt vanzelf een positieve groep. Pedagogisch Medewerkers kunnen daar vooral in de beginfase invloed op uitoefenen.

- Positieve groep
Deze groep is hecht en bestaat uit veel positieve relaties tussen kinderen onderling. Er is ruimte voor verschillende karakters en kinderen kunnen zichzelf zijn. Humor, grapjes en enthousiasme zijn belangrijke kenmerken. Een positieve groep biedt de kinderen veel mogelijkheden tot het leren van positief sociaal gedrag.
- Neutrale groep
Deze groep is als 'los zand'. De sfeer is noch positief noch negatief. Het ontbreekt aan verbondenheid. Kinderen spelen vooral in eigen subgroepen en weinig daarbuiten. De contacten wisselen en zijn oppervlakkig. Pedagogisch Medewerkers die dit willen beïnvloeden werken vooral aan de verbondenheid binnen de groep.
- De negatieve groep
Binnen deze groep betekent het niet dat kinderen van die groep als individuen negatief of vervelend zijn. De negatieve toon komt voort uit de onderlinge interacties. De groep kenmerkt zich door 'het recht van de sterkste' en 'ieder voor zich'. Er komen meer conflicten voor en er kan gepest worden.

* **Groepsnormen**

De groepssfeer wordt voor een belangrijk deel bepaald door de normen die in een groep heersen. Ze bepalen hoe het toegaat in de groep tussen de kinderen onderling en tussen de kinderen en de Pedagogisch Medewerkers. Wat is gek en wat is normaal in deze groep? Hoe gaan we hier met elkaar om? Keurt de groep het stilzwijgend goed als kinderen elkaar pijn doen? De antwoorden op deze vragen vormen de ongeschreven groepsregels. Die worden door de kinderen zelf bepaald.

Daarnaast zijn er formele groepsregels. Deze worden samen opgesteld, maar hebben minder invloed omdat ze minder sfeerbepalend zijn in de groep.

De Pedagogisch Medewerkers kunnen een groep tot een positieve groep maken. Mits zij hier vanaf het begin in sturen. De Pedagogisch Medewerker heeft aandacht voor het groepsklimaat, de veiligheid binnen de groep en legt de nadruk op samenwerking. De Pedagogisch Medewerker neemt het initiatief tot het maken van afspraken en zorgt ervoor dat deze gehandhaafd worden. Bij negatief gedrag grijpt zij in, bij positief gedrag geeft zij de groep een compliment. Daarnaast kan de Pedagogisch Medewerker kinderen stimuleren door taken te geven en de leiding te laten nemen. Ze laat de kinderen de verschillende rollen ervaren.

Pesten

We streven naar een veilig Pedagogisch klimaat waar kinderen elkaar met respect behandelen. Dit gaat niet altijd vanzelf en ook op een buitenschoolse opvang komt pestgedrag voor.

We richten ons in eerste plaats op het voorkomen van pestgedrag. Pedagogisch Medewerkers streven naar een positieve groep met een bijbehorende sfeer, zij creëren daarvoor de randvoorwaarden, zoals het maken van afspraken over regels. Daarnaast informeren zij kinderen over pestgedrag, de gevolgen en wat kinderen kunnen doen om het te stoppen en te voorkomen.

5.8 Indeling en inrichting

Een goede indeling van binnen- en buitenruimtes nodigt kinderen uit tot spelen, ontdekken en gezellig of rustig samen of alleen te zijn. Door het inrichten van de binnen- en buitenruimtes scheppen Pedagogisch Medewerkers de voorwaarden voor veiligheid, welzijn en leren van de kinderen. De ruimtes moeten uitdagend en stimulerend zijn voor kinderen in alle ontwikkelingsfasen.

Veiligheid en welzijn

Pedagogisch Medewerkers zorgen voor;

- Een aantrekkelijke en vertrouwde omgeving voor kinderen en ouder(s); een sfeervolle inrichting, waarin met aankleding, kleurgebruik rekening wordt gehouden, dat jonge kinderen snel overprikkeld raken. Er is een goede akoestiek. In de ruimtes is zichtbaar welke kinderen er horen, dit kan middels foto's of voorwerpen. De buitenruimte nodigt kinderen uit tot verschillende activiteiten in verschillende seizoenen.
- Fysieke veiligheid en gezondheid; alle ruimtes voldoen aan de normen van hygiëne en veiligheid. Er is een goed binnenklimaat, wat regelmatig wordt gemeten. Pedagogisch Medewerkers zoeken continue de balans tussen de noodzakelijke veiligheid en de noodzakelijke uitdagingen voor de kinderen. Ze leren kinderen omgaan met risico's die ze zelf aankunnen.
- Overzichtelijk en duidelijk; Kinderen moeten zich in een leefruimte kunnen oriënteren. Daarvoor hebben ze concrete aanknopingspunten nodig, dit zijn omgevingskenmerken die kinderen helpen om hun weg te vinden. Grenzen tussen verschillende plekken zijn daarom duidelijk zichtbaar.
- Contact naar buiten; Kinderen kijken graag bij een raam. Zo hebben ze op veilige afstand contact met de grote wereld. Waar mogelijk zijn ramen daarom op ooghoogte en sluiten direct aan bij de buitenwereld.
- Rust en privacy; kinderen doen graag dingen samen, maar hebben ook behoefte aan rust en privacy. Bij hun spel-leeractiviteiten willen ze soms niet gestoord worden en geconcentreerd bezig kunnen zijn. Door de inrichting van de ruimten zorgen Pedagogisch Medewerkers ervoor dat privacy en veiligheid samen gaan.
- Samen spelen en samen zijn; Er is een plaats waar kinderen samen kunnen eten en drinken. De plaats van de stoelen en tafels is uitnodigend. Ook buiten worden dergelijke mogelijkheden gecreëerd met behulp van niveauverschillen, zitelementen of een kleed op het gras.
- Prikkelen en overprikkelen; Het gedrag van kinderen wordt sterk bepaald door directe prikkels. Oudere kinderen kunnen zich steeds meer afsluiten, omdat ze een bepaald doel in hun hoofd hebben. Pedagogisch Medewerkers zorgen daarom voor het juiste prikkelniveau, waardoor ze niet overprikkeld worden door bijvoorbeeld hard en veel geluid of overvloed aan

keuzemogelijkheden. Daarnaast hebben zij extra aandacht voor de kinderen die zich verder willen en kunnen ontwikkelen. Zij bieden hen extra uitdaging aan.

Leren en ontwikkelen

* **Speel-leeractiviteiten**

Zowel binnen als buiten worden hoeken of plekken ingericht met het oog op het opdoen van verschillende leerervaringen. De groepsruimte wordt ingericht met hoeken met een duidelijke functie, waardoor kinderen gerichte keuzes kunnen maken.

Er zijn hoeken voor fantasie en rollenspel (creatieve expressie), een plek om te puzzelen en een plek om zich even terug te trekken. Daarnaast is er ruimte voor beweging, om te rollen, kruipen, springen of rennen. Ook buiten hebben de speelgebieden een eigen functie.

Ruimtes

Op de BSO is ruimte voor ontzettend veel soorten activiteiten. De ruimtes op de BSO zijn zo ingericht dat er in ieder geval activiteitenplekken zijn voor de volgende activiteiten:

- o Rustig spel
- o Relaxruimte/hangplek
- o Bewegingsspel
- o Creatieve activiteiten
- o Constructiespel
- o Fantasiespel
- o Gezelschapsspel
- o Computer (afhankelijk van de locatie)
- o Huiswerk

Er wordt rekening gehouden met de scheiding tussen druk en rustig. Daarbij worden de ruimtes zorgvuldig aangekleed. Kinderen zijn gevoelig voor sfeer en verzorgde ruimtes. Samenhang en eenheid in aankleding, kleurgebruik, meubilair en decoraties zijn belangrijk. Kinderen worden betrokken bij de aankleding en inrichting van ruimtes en activiteitenplekken. Dit keert regelmatig terug, zodat de ruimtes op orde gehouden worden en nieuwe ideeën van kinderen voor de inrichting gerealiseerd worden.

Spelmateriaal

Bij spel gebruiken kinderen veel verschillende soorten materialen. Bij de keuze van materiaal wordt op de volgende punten gelet;

wordt op de volgende punten gelet:

- Veiligheid
Het materiaal is bestand tegen veelvuldig gebruik. Gebruik van minder solide materialen gebeurt alleen onder toezicht van Pedagogisch Medewerkers.
- Het versterken van het zelfvertrouwen en het gevoel van eigenwaarde
Dit gebeurt wanneer kinderen zelf met het materiaal aan de slag kunnen, kinderen moeten zelf kunnen experimenteren.
- 'Open' materiaal

Speelgoed waarmee kinderen iets kunnen maken en op meerdere manieren gebruikt kan worden.

- Afwisseling van materiaal
- Dit geeft nieuwe impulsen.
- Geschikt voor samenspel en alleen
- Spelmateriaal sluit aan bij de activiteitenhoeken en behoeftes en spelniveaus van kinderen
- Gebruik van materialen die aansluiten bij de actuele thema's
- Materialen die aansluiten bij een rijke spel-leeromgeving, waarmee kinderen o.a. de wereld kunnen naspelen
 - o Ongevormde materialen; zand, water, natuurlijke materialen
 - o Beeldende materialen en restmaterialen
 - o Speelgoed, wereldspelmaterialen en poppen
 - o Constructieve materialen, bouwmaterialen
 - o Speelgoed bij prentenboeken
 - o Rol ondersteunende spullen, kleding attributen, spullen van thuis en uit werkplaats, winkel of fabriek.

Buiten

De inrichting van buitenruimtes vinden we erg belangrijk. Buiten spelen biedt andere leerervaringen en ontwikkelingsmogelijkheden, maar draagt ook bij aan de gezondheid. Er wordt elke dag buiten gespeeld, weer of geen weer. Alle kinderen gaan zo vaak mogelijk naar buiten, maar minstens één keer per dag, ook bij slecht weer. De ruimtes zijn speciaal ingericht om aan alle leeftijdscategorieën voldoende uitdaging te bieden. Het motto luidt; 'slecht weer bestaat niet, slechte kleding wel'.

Buitenspelen brengt andere risico's met zich mee. Kinderen vallen eerder (en harder) bij het rennen, een zware tak kan op tenen vallen. We vinden buitenspelen een belangrijke leerervaring. De risico's die buiten spelen met zich meebrengt zijn aanvaardbaar en zelfs gewenst. Het maakt kinderen zelfstandig en vergroot hun zelf oplossend vermogen. Buiten spelen nodigt uit tot samenwerking wanneer een probleem voor een kind alleen te groot is. Kinderen en Pedagogisch Medewerkers leren buiten andere kanten van elkaar kennen.

Natuur en Dieren

Waar mogelijk krijgen dieren hun eigen plek in onze buitenruimtes. Leren omgaan met en het verzorgen van dieren draagt bij aan de sociale ontwikkeling. Pedagogisch Medewerkers begeleiden de kinderen bij het omgaan met de dieren en laten kinderen dit op hun eigen tempo ontdekken en ervaren.

Er worden eigen groentes gekweekt in een moestuin of speciale kweekbakken. Het ervaren van de successen van een positieve oogst zorgt voor een positief zelfbeeld. Dat geldt ook voor de verzorging van dieren. Voeren aaien of borstelen, maar ook het uitmesten van de hokken is goed voor de motoriek.

5.9 Observeren en plannen

Observeren behoort tot het hart van werken met kinderen. Door te observeren kijken Pedagogisch Medewerkers of wat ze aanbieden werkt; waar de belangstelling van kinderen ligt; waar individuele kinderen behoefte aan hebben. Door te observeren kunnen Pedagogisch Medewerkers aansluiten bij de kinderen en activiteiten plannen.

Kindvolgsysteem

We gebruiken een eigen kindvolgsysteem voor het systematisch observeren van individuele kinderen. Daarbij wordt gekeken naar de ontwikkeling van elk kind; er is aandacht voor de stappen die het kind zet in het verwerven van diverse competenties. De resultaten worden ingezet om beter te kunnen inspelen op de behoeften en mogelijkheden van ieder kind. Jaarlijks wordt deze observatie besproken met de ouder(s), zodat ouder(s) en Pedagogisch Medewerkers hun handelen nog beter af kunnen stemmen op het individuele kind.

De volledige beschrijving van het kindvolgsysteem en daarbij horende observatielijsten staat beschreven in het protocol Kindvolgsysteem.

Plannen

Observeren en plannen horen bij elkaar. Een goede planning en voorbereiding vergroot de mogelijkheden van Pedagogisch Medewerkers om flexibel in te spelen op wat kinderen boeit.

*** Dag- en week planning**

Pedagogisch Medewerkers bespreken per dag, wat ze de kinderen willen bieden en stemmen daar hun werkzaamheden op af.

Op de buitenschoolse opvang worden iedere dag minimaal twee activiteiten aangeboden op de groep.

*** Planning voor langere termijn**

Er zijn jaarlijks terugkerende activiteiten en thema's, zoals carnaval en Sinterklaas en thema's rondom een seizoen. Op grond van observaties en bijbehorende evaluaties worden deze activiteiten bijgesteld en nieuwe plannen gemaakt.

Op de buitenschoolse opvang (met uitzondering van de Outdoor & Sport BSO) wordt gebruik gemaakt van het activiteiten web. Deze is verder uitgewerkt in de Pedagogisch Werkplannen van de buitenschoolse opvang.

*** Inspelen op het moment**

Geplande activiteiten komen pas tot leven wanneer Pedagogisch Medewerkers inspelen op het moment. Spontaniteit ontstaat door goed observeren en daar direct op reageren.

6. Jaarplan en doelstellingen

Dit Pedagogisch beleidsplan vormt de basis voor de Pedagogische Werkplannen per locatie. Pedagogische ontwikkeling en vernieuwing zijn belangrijke succesfactoren van de organisatie. Aandacht voor nieuwe ideeën, implementatie en het nastreven van realistische doelen behoren tot het totaal proces binnen dit Pedagogisch Beleid.